

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/98/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119207630
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2119207630.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, vo veci rozvodu manželstva navrhovateľky: Mgr. K. G., rod. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. XXX, zastúpená splnomocnencom: SP & R s.r.o., Maróthyho 6, Bratislava, IČO: 36 859 982 a advokátkou JUDr. Mgr. Janou Kadurikovou, LL.M, Maróthyho 6, Bratislava, a druhého manžela: Ing. H. G., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX, zastúpený splnomocnencom: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., Ďumbierska 3F, Bratislava, IČO: 36 836 460, a úpravy práv a povinností k maloletému H. G., nar. XX.X.XXXX, bytom u navrhovateľky (matky maloletého), zastúpenému opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o odvolaní druhého manžela (otca maloletého) proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 28. júna 2021, č.k. 19P/44/2019-266, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. p o t v r d z
u j e a v napadnutom výroku III. m e n í tak, že:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým H.

- prvé tri víkendy v každom mesiaci v roku od piatku 14.00 hod. do nedele 17.00 hod.,
- počas letných prázdnin od 1.7. od 14.00 hod. do 14.7. do 17.00 hod. a od 1.8. od 14.00 hod. do 14.8. do 17.00 hod.,
- počas jarých prázdnin celý týždeň prázdnin od nedele predchádzajúcej začiatku prázdnin od 15.00 hod. do nedele 17.00 hod.,
- počas vianočných sviatkov v nepárny kalendárny rok od 22.12. od 15.00 hod. do 27.12. do 15.00 hod., v párny kalendárny rok od 26.12. od 15.00 hod. do 3.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 15.00 hod.,
- počas veľkonočných sviatkov v nepárnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka od 17.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 17.00 hod. s tým, že otec si maloletého H. prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky.

Matka je povinná maloletého na styk s otcom pripraviť, odovzdať otcovi v stanovenú hodinu. Otec je povinný dodržiavať stanovené hodiny styku.

V prípade, že sa styk nebude môcť zo závažných dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní si túto skutočnosť navzájom oznámiť bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním rozviedol manželstvo Mgr. K. G., rod. Z. a Ing. H. G. zapísané v knihe manželstiev matričného úradu R. vo zväzku XII., ročník 2010, na strane 82, pod poradovým číslom 2 (výrok I.), na čas po rozvode manželstva maloletého H. G., nar. XX.X.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia budú maloletého H. zastupovať a spravovať jeho majetok a otcovi určil povinnosť odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva prispievať

na výživu maloletého sumou 200, -eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky (výrok II.), zároveň upravil styk otca s maloletým H. tak, že otec je oprávnený sa s maloletým H. stretávať prvé tri víkendy v každom mesiaci v roku od piatku od 14.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 1.7. od 14.00 hod. do 14.7. do 14.00 hod.; od 21.7. od 14.00 hod. do 29.7. do 14.00 hod.; od 1.8. od 14.00 hod. do 14.8. do 14.00 hod.; od 20.8. od 14.00 hod. do 29.8. do 14.00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárny kalendárny rok od 22.12. od 15.00 hod. do 27.12. do 15.00 hod. a v páry kalendárny rok od 26.12. od 15.00 hod. do 3.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 15.00 hod., počas jarných prázdnin celý týždeň prázdnin od nedele predchádzajúcej začiatku prázdnin od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že otec si maloletého H. prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloletého na styk s otcom pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu. Otec je povinný dodržiavať stanovené hodiny styku. V prípade, že sa styk nebude môcť zo závažných dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní si túto skutočnosť navzájom oznámiť bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku, súd uložil matke a otcovi výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu a absolvovať 15 konzultácií na Referáte poradenskopsychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi ohľadom výchovy a starostlivosti o maloletého H., zlepšenia vzájomného rešpektovania sa v roli rodiča maloletého a usmernenia rodičov ohľadom ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletého (výrok IV.), a rozhodol tiež, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že navrhovateľka (matka maloletého) sa podaným návrhom domáhala rozvodu jej manželstva s manželom (otec maloletého) a úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému H. na čas po rozvode tak, že maloletý bude zverený do jej osobnej starostlivosti a otcovi bude určené platiť na jeho výživu sumu 22% z priemerného čistého mesačného zárobku a úpravu styku otca s maloletým ponechala na dohodu v priebehu konania. Návrh odôvodnila tým, že manželstvo bolo uzavreté po sedemročnej známosti. Prvé vážne problémy nastali v roku 2012, kedy ju manžel v dôsledku názorových rozporov fyzicky napadol. V roku 2016 vyvrcholili nezhody do takej miery, že s maloletým opustila spoločnú domácnosť. Na súd podala návrh o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorý jej bol neodkladným opatrením aj zverený do osobnej starostlivosti. Neskôr zobrala návrh späť, chceli sa pokúsiť udržať rodinu a o obnovenie manželského spolužitia, ale bezúspešne. Názorové rozpory sa vážne prehĺbili, nedokážu sa dohodnúť ani na základných veciach o synovi. Dňa 30.6.2019 natrvalo v dôsledku dlhodobo trvajúcich vážnych rozvratov manželstva opustila spoločnú domácnosť a vrátila sa bývať k rodičom. S manželom si nerozumejú, názorovo sú odlišní, nemieni obnoviť manželské spolužitie. Manžel uviedol, že s rozvodom manželstva súhlasí, rešpektuje názor manželky. Má prioritný záujem o svoje dieťa, vie sa o syna plnohodnotne postarať, pozná jeho zdravotný stav. Podľa neho je príčina rozvratu v zlej komunikácii manželov, manželka stále predpokladala, že on všetko vycíti, nepovedala mu na rovinu nič, nie je pravdou, že by jej nepomáhal, že by ju fyzicky napadol. Je stále ochotný spolužitie obnoviť. Vždy chcel mať usporiadanú rodinu, chcel by, aby sa to dalo do poriadku. Maloletého žiada zveriť do striedavej starostlivosti, so synom má dobrý vzťah, vie sa oňho plnohodnotne postarať. Matka vždy rozhodnutia týkajúce sa starostlivosti o syna robí bez predchádzajúcej dohody s ním, vôbec ho ako rovnoprávneho rodiča nerešpektuje. Procesná opatrovníčka uviedla, že je názoru, že striedavá osobná starostlivosť by bola vhodná, nakoľko i maloletý sa takto vyjadril. Zo správy ÚPSVaR Prievidza zo dňa 9.6.2021 vyplýva, že prešetrili pomery v domácnosti matky, aktuálne obýva rodinný dom, kde má k dispozícii druhé poschodie prispôsobené na trojizbový byt. Maloletý má samostatnú izbu, riadne zariadenú. Navštevuje Materskú školu v X. K.. Pohovor s maloletým bol vykonaný bez prítomnosti iných osôb. Maloletý H. uviedol, že sa mu dobre býva s maminou, ale aj s tatinom sa mu dobre býva. Chodí do škôlky, pôjde do školy, ale ešte nevie do ktorej. Má nového psíka Mattyho, vybral si ho sám, ale neskôr uviedol, že aj mamina chcela psíka a bol to jej nápad. U ocina sa hrá, jazdí na šliapacom traktore, tatre alebo kolobežke, má aj fúrik u neho. Nevie, kde by chcel byť, je mu dobre aj s maminou, aj s tatinom. Vie si predstaviť byť týždeň u ocina a týždeň s maminou, ale zase nevie, ako by to zvládol so školou. Pred tatinom sa bojí povedať, čo hovorí mamine a zase u maminy sa bojí povedať, to čo hovorí ocinovi. Následne sa maloletý rozplakal, preto bol pohovor s ním ukončený. Matka má vytvorené vhodné podmienky, počas pohovoru s maloletým bolo možné pozorovať, že je vystavený konfliktu lojality vo vzťahu k obojmu rodičom, je rodičmi vťahovaný do ich konfliktných vzťahov, čo môže mať nepriaznivý dopad na jeho zdravý psychický vývin v budúcnosti. Maloletý verbalizoval, že má rád oboch rodičov, je spokojný rovnako ako u jedného, tak aj u druhého rodiča. Vzhľadom na skutočnosť, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti je úrad názoru, že je potrebné upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletému H. rešpektujúc jeho potreby. Z potvrdenia zamestnávateľa matky, Základná škola J., súd zistil, že jej priemerný mesačný čistý príjem za obdobie december 2020 až máj 2021 bol 855,81 eur. Z potvrdenia

zamestnávateľa otca maloletého Y., a.s. L. zo dňa 27.5.2021 súd zistil, že priemerná čistá mesačná mzda otca za obdobie máj 2020 až apríl 2021 bola 2.068,68 eur. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 22, § 23 ods. 1, 2, § 24, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 2, 3, 5, § 75 ods. 1, § 63 ods. 3 Zákona o rodine. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že manželstvo účastníkov konania je v súčasnosti nefunkčné, problémy v manželstve pretrvávajú dlhodobo, prvé vážne problémy manželka uvádzala už v roku 2012, kedy ju manžel v dôsledku názorových rozporov fyzicky napadol. V roku 2016 prvýkrát s maloletým opustila spoločnú domácnosť. Uvádzala požívanie alkoholických nápojov manželom vo zvýšenej miere. Dňa 30.6.2019 natrvalo manželka opustila spoločnú domácnosť i so synom. Manžel naopak popieral fyzické napadnutie manželky, nadmerné požívanie alkoholických nápojov, potvrdil, že prvé nehody boli z dôvodu finančných problémov, potvrdil slovné vulgárne napadnutie manželky, i hádky a neschopnosť komunikácie. Obnovenie spolužitia medzi účastníkmi konania je podľa názoru súdu nereálne pre nezáujem manželov, o čom svedčí i skutočnosť, že od júna 2019, teda po dobu dvoch rokov kedy spolu nežijú, nedošlo ani k pokusu o obnovenie spolužitia, preto súd manželstvo rozviedol. O úprave práv a povinností rodičov k maloletému H. sa rodičia nevedeli dohodnúť. Súd rozhodol tak, že zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, keď mal za to, že takáto úprava je v najlepšom záujme maloletého. Podľa názoru súdu striedavá osobná starostlivosť môže byť v záujme maloletého dieťaťa iba v prípade, ak je zo strany rodičov zachovaná rovnaká výchova, rovnaký režim dieťaťa, dieťa musí mať zabezpečenú stabilitu a istotu v oboch výchovných prostrediach, striedanie v týchto prostrediach musí byť plynulé, bezproblémové, bez toho aby dieťa pociťovalo zmeny režimu, výchovy, cítilo sa spokojne. Uvedené predpokladá absolútne nekonfliktný, komfortný vzťah medzi rodičmi dieťaťa ohľadom starostlivosti a výchovy dieťaťa, čo v danom prípade nie je splnené. V danom prípade sú vzťahy medzi manželmi konfliktné. Majú rozdielne názory na bežnú starostlivosť o dieťa - stravovanie, zdravotná starostlivosť, spánkový režim. Napokon maloletý H. sa necíti bezpečne - má strach pred jedným rodičom hovoriť, čo hovoril ten druhý. Maloletý je vystavený konfliktu lojality vo vzťahu k obojmu rodičom, je rodičmi vťahovaný do ich konfliktných vzťahov. Súd si je vedomý, že zverenie dieťaťa do výchovy jedného z rodičov uvedenému nezabráni. Je len na rodičoch, aby si uvedomili, aký vážny negatívny dopad má takéto ich konanie na psychický vývin maloletého. Obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloletého, maloletý potrebuje pre celkový zdravý vývoj i otca - mužský vzor. Za danej situácie pri neschopnosti komunikácie rodičov o podstatných veciach ohľadom výchovy a starostlivosti o maloletého H., vťahovaní ho do partnerských konfliktov však v súčasnosti, podľa názoru súdu nie je v záujme maloletého striedavá osobná starostlivosť. Pri rozhodovaní, komu z rodičov súd zverí maloletého do osobnej starostlivosti súd vychádzal zo skutočnosti, že matka sa o maloletého starala od jeho narodenia, v jej starostlivosti neboli zistené nedostatky. Súd vychádzal i zo záverov znaleckého posudku vypracovaného v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, voči ktorému znaleckému posudku rodičia nemali námietky. I keď znalkyňa odporučila zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, súd dospel z dôvodov uvedených v tomto rozhodnutí k inému názoru. Súd zohľadnil i dôvod zistený znalkyňou, pre ktorý rodičia žiadali zveriť maloletého do SOS. Znalkyňa konštatovala, že matka zverením syna do svojej starostlivosti mu chce zabezpečiť kontinuálnu zdravotnú aj výchovnú starostlivosť tak, ako to robila od jeho narodenia, ako aj chce zabezpečiť jedno stabilné miesto domova. Otec žiadal striedavú starostlivosť, resp. zverenie do jeho starostlivosti, nakoľko nesúhlasí a nesúhlasil z jeho pohľadu a pohľadu zdravotného stavu H., s podľa neho prehnanou zdravotnou starostlivosťou o neho. Súd je názoru, že dôvod, pre ktorý žiada matka zveriť maloletého, je z pohľadu záujmu dieťaťa dôležitejší a zverenie do osobnej starostlivosti matky je tak v najlepšom záujme maloletého. Otcovi súd určil výživné vo výške 200 eur mesačne. V čase rozhodnutia maloletý navštevoval materskú školu, od septembra 2021 začne navštevovať 1. ročník základnej školy. Obaja rodičia iné vyživovacie povinnosti nemajú, obaja sú riadne zamestnaní. Sumu 200 eur súd považoval za primeranú odôvodneným potrebám maloletého H. ako i zárobkovým možnostiam a schopnostiam rodičov. O úprave styku otca s maloletým H. súd rozhodol v zmysle návrhu rodičov s výnimkou úpravy počas letných prázdnin, kedy otec navrhoval styk nepretržite počas troch týždňov v mesiaci júl a následne nepretržite počas troch týždňov v mesiaci august. Ak by súd tomuto návrhu otca vyhovel a maloletý by bol uňho cez prázdniny nepretržite 3 týždne, čo by vzhľadom na dôvody, pre ktoré súd nevyhovel návrhu otca na zverenie do striedavej starostlivosti - neschopnosť komunikácie medzi rodičmi ohľadom starostlivosti a výchovy maloletého, nebolo v záujme maloletého. Zároveň súd v záujme zdravého vývinu maloletého H. rozhodol v súlade s ustanovením § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, o uložení výchovného opatrenia rodičom. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku súd prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie druhý manžel/ otec maloletého. Uviedol, že sa domáha zmeny rozsudku, hoci rozhodnutie o rozvode manželstva a výrok o úprave pomerov k maloletému dieťaťu spočívajú na samostatnom skutkovom základe, z opatrnosti napáda celý rozsudok. Súd výrok o rozvode manželstva nedostatočne právne odôvodnil. Hoci zisťoval príčiny rozvratu manželstva, v odôvodnení úplne absentuje záver jeho zisťovania, teda v čom videl príčiny, ktoré viedli k trvalému rozvratu vzťahov medzi manželmi. Pritom porušovanie povinností manželov ustanovených v § 18, 19 Zákona o rodine, ktorých sa dopustila manželka, vyplývajú priamo zo spisu. Manželka svojvoľne opustila spoločnú domácnosť, bez jeho súhlasu zmenila bydlisko maloletému dieťaťu, zmenila jeho predškolské zariadenie, ošetrojúceho lekára, aj výber základnej školy. Pokiaľ sa týka úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému, tak toto rozhodnutie nepovažuje za vecne správne. Zo záverov znaleckého posudku, ako aj z vyjadrenia opatrovníka vyplýva, že navrhli zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súd napriek tomu dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je vylúčená. Môže byť v záujme maloletého dieťaťa iba v prípade, ak je zo strany rodičov zachovaná rovnaká výchova, rovnaký režim dieťaťa, striedanie sa v týchto prostrediach musí byť plynulé, bezproblémové. Uvedené predpokladá podľa súdu absolútne nekonfliktný komfortný vzťah medzi rodičmi ohľadom starostlivosti a výchovy dieťaťa, čo v danom prípade nie je splnené. Záver súdu však nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Znalčka doporučila striedavú starostlivosť, pretože komunikácia rodičov je na funkčnej úrovni. Otec je schopný komunikovať s matkou na funkčnej úrovni. Matka svojou nekompromisnosťou, tvrdohlavosťou a kontrolovanou iniciatívnosťou chce mať starostlivosť o syna pod svojou kontrolou. Samotná znalčka nevidela v nedostatku komunikácie dôvod pre vylúčenie striedavej osobnej starostlivosti. Práve zo strany matky dochádza k neústretnému prístupu, čo je prvotná príčina problémov pri vzájomnej komunikácii. Otec sa na rozdiel od súdu domnieva, že práve striedavá starostlivosť môže prispieť k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, pretože sa budú musieť podriaďovať istému režimu starostlivosti o dieťa. Samotná znalčka uviedla, že v prípade striedavej starostlivosti bude maloletý profitovať z rôznorodosti výchovných prostredí rodičov, ktorí sa tak budú v jeho záujme dopĺňať. H. je aktuálne ukotvený ako v domácnosti matky, kde sa presťahovali, tak aj v pôvodnom dome v domácnosti otca. Emocionálne rešpektuje oboch rodičov, s obidvomi má pevnú primárnu vzťahovú väzbu, ktorá mu umožňuje bezpečne sa vzdať od jedného k druhému. Otec na rozdiel od matky nespochybňuje jej citové väzby, avšak tvrdí, že má rovnako silný vzťah k synovi od jeho narodenia, často ho prebaľoval, kočíkovoval ho, kúpil, krmil. Bola to práve matka, ktorá vytrhla syna z jeho stabilného miesta domova. Keď otec zistil, že sa matka svojvoľne odsťahovala, navrhol jej, aby sa dohodli na oddelenom živote v blízkosti V.. Matka však návrhy otca odmietla. Súd svojim autoritatívnym rozhodnutím a zverením dieťaťa výlučne do starostlivosti matky porušil základný princíp, na ktorom je založená starostlivosť o dieťa. Maloletý H. opakovane prejavil silnú túžbu žiť rovnako s oboma rodičmi, čo je prekvapujúce, že aj potom, čo bolo dieťa zverené pred dvomi rokmi neodkladným opatrením výlučne do osobnej starostlivosti matky, H. opakovane prosí otca, že chce byť s ním, že chce byť rovnako uňho ako u mamy. Súd nevidel prekážku pre zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti ani vo vzdialenosti bydlísk oboch rodičov, ani v nástupe maloletého do základnej školy. Otec s tým súhlasí, pretože striedanie školského prostredia by maloletý zvládol. Matka počas posledných dvoch rokov zmenila H. domácnosť tri razy. Podľa vyjadrenia samotnej matky sa maloletý adaptoval bez problémov na nové prostredia. Maloletý trpí rozpadom rodiny tým, že bol vytrhnutý z prostredia, v ktorom sa narodil, vyrastal a ktoré stále aj po odstupe času považuje za svoj domov. Otec je názoru, že práve funkčnou striedavou starostlivosťou bude u H. minimalizovaný negatívny dopad straty úplnej rodiny a zázemia, ktoré pre dieťa predstavuje kompletná rodina. Záverom poukázal na stále pretrvávajúcu neochotu matky dohodnúť sa v otázke realizácie styku s maloletým upraveným na čas do rozvodu, keď matka trvá na odovzdávaní syna o 14.00 hod., keď je určené o 13.00 hod.. Pritom maloletému končí vyučovanie aj podľa pripojeného rozvrhu v piatok o 12.25 hod.. Nesúhlasí tiež s tým, aby si maloletého preberal priamo v škole. Navrhuje preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby zmenil rozsudok tak, že na čas po rozvode manželstva zverí maloletého do osobnej starostlivosti otca, matke uloží prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo alternatívne, aby súd maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, so striedaním v týždňových intervaloch.

3. Matka maloletého v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré manžel napáda výrok o rozvode manželstva, boli preukázané a hlavne ani jeden z manželov nemá záujem na obnovení spoluzitia. Názorové rozpory manželov boli potvrdené. Jej odchod zo spoločnej domácnosti nebol svojvoľný ale bol útek pred domácim násilím. V tomto konaní bolo preukázané,

že manželstvo účastníkov neplní svoj účel, je trvalo rozvrátené. Obnovenie manželského spolužitia nie je možné. Obaja pred súdom s rozvodom manželstva súhlasili. Už viac ako dva roky spolu nežijú. Pokiaľ ide o úpravu práv a povinností k maloletému na čas po rozvode, súhlasí so záverom súdu, že zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti matky je v najlepšom záujme maloletého. Znalkyňa okrem iného konštatovala, že rodičia sú schopní komunikovať len na funkčnej úrovni, čo neznamená, že sú schopní sa dohodnúť, riešiť bežné problémy a nachádzať riešenie v prospech dieťaťa. Otec presadzuje len svoje predstavy, na komunikáciu svojich cieľov používa dieťa, čím ho zaťahuje do sporov rodičov a neprimerane maloletého zaťažuje. Nemá snahu spolupracovať, aj v prvý školský deň ignoroval pozvania a návrhy matky na oslavu začiatku školského roka s dieťaťom v cukrárni, trval na trávení času so synom oddelene. Naďalej odmieta akýkoľvek spoločný postup - návštevu školy, ZRPŠ a pod. Otec sa odmietol niekoľkokrát zúčastňovať aj výchovného opatrenia za účelom zlepšenia vzájomných vzťahov a komunikácie. Pokiaľ ide o tvrdenia otca, že má silnú väzbu so synom od jeho narodenia, nie je to pravda. Väzbu si začal budovať hlavne po opustení spoločnej domácnosti. Maloletý H. nemá dnes vážnejšie zdravotné problémy, po intenzívnej starostlivosti v domácom prostredí niekoľkoročných ozdravných pobytoch, ktoré matka každoročne hradila, absolvovala a riešila prevažne sama, sa dostavil výsledok. Otec v tomto čase pracoval, takže je zrejme, že aj každodennú starostlivosť o dieťa zabezpečovala matka. Za najvhodnejšie riešenie pre maloletého súd správne považoval zotrvanie maloletého v osobnej starostlivosti matky, bez zmeny výchovného prostredia a súčasné realizovanie kontaktu s otcom počas troch víkendov v mesiaci. Otec má široké možnosti budovať svoj vzťah so synom, byť mu nápomocný pri víkendovej príprave do školy, ako aj si užívať množstvo spoločného voľného času a rozvíjať vzťah dieťaťa k športu či iným aktivitám podľa svojich predstáv. Odvolanie otca je nedôvodné, preto matka navrhla rozsudok potvrdiť.

4. Matka maloletého v ďalšom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že maloletý navštevuje prvú triedu Základnej školy X. K.. Systematické pripravovanie do školy vo forme nielen domácich úloh ale i samotného učenia si vyžaduje zodpovedný prístup rodiča a tento doposiaľ zastrešovala najmä ona. V prípade, ak by súd rozhodol o styku otca v bežnom týždni tri víkendy, narušil by sa začatý proces prípravy, čo by mohlo viesť k zhoršenému prospechu a demotivácii maloletého, ktorý by už v piatok odchádzal na prvý styk s otcom o 14.00 hod., kedy by sa doma už nestihol s matkou pripraviť a v nedeľu bude prichádzať od otca o 18.00 hod. a musel by zasadiť s matkou, ktorá by si musela splniť všetky školské povinnosti ako to býva obvyčajne teraz, keď prichádza od otca, pričom takéto večerné povikendové učenie nesie so sebou veľký stres pre dieťa a už nejednakrát maloletý rezignoval a takýmto spôsobom sa mu postupne znenávidí škola, učenie ako také, čo nie je v jeho záujme. Preto navrhovala v časti zverenia maloletého a určenia výživného rozsudok potvrdiť a v časti úpravy styku otca tento zmeniť tak, že otec bude oprávnený sa s maloletým stretávať každý párný týždeň v mesiaci od piatku 15.00 hod. do nedele 16.00 hod., počas jesenných prázdnin každý párný kalendárny rok 30.10. od 10.00 hod. do 1.11. do 16.00 hod., počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od 23.12. do 27.12., v párnom kalendárnom roku od 27.12. do 3.1. nasledujúceho kalendárneho roka, počas jarných prázdnin vyhlásených pre Trenčiansky kraj každý nepárny kalendárny rok celý týždeň od nedele, ktorá predchádza prvému dňu jarných prázdnin od 15.00 hod. do nasledujúcej nedele do 16.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v kalendárnom roku párnom od Zeleného štvrtka do Veľkonočnej soboty a v nepárnom kalendárnom roku od Veľkonočnej soboty do Veľkonočného pondelka, cez letné prázdniny každý kalendárny rok v mesiaci júl v prvom a druhom týždni a v mesiaci august v druhom a treťom kalendárnom týždni.

5. V ďalšom vyjadrení matka uviedla, že znalecký posudok zo dňa 10.12.2020 je neaktuálny, nakoľko maloletý v tej dobe nenavštevoval základnú školu. Nástupom do prvého ročníka sa mu zmenil režim, ktorý je spojený s určitými návykmi ako príprava do školy, sústavná príprava na vyučovanie, zvládnutie učiva, zmenil sa mu okruh sociálneho prostredia a to nové vzťahy, ktoré si buduje v školskom prostredí so spolužiakmi, priberá nové autority do života, ako je učiteľ, vychovávateľ v školskom klube. Otcov prístup na plnenie školských povinností je ľahostajný. Po dvanástich dňoch strávených s otcom v čase zimných prázdnin prichádzal maloletý domov s čiastočne splnenými domácimi úlohami, ktoré boli navyše urobené aj s chybami. Systematické a účelné plnenie školských povinností si vyžaduje plnú spoluprácu rodičov, ktorú však otec od začiatku školského roka nevie dosiahnuť a ani nechce. ÚPSVaR Trnava zaslal správu z referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 2.2.2022, z ktorej vyplynulo, že realizovali poradenstvo konzultáciami ohľadom zlepšenia vzájomnej komunikácie v rodine, pričom výchovné opatrenie uložené súdom si splnilo svoj účel len v minimálnej miere, otec sa k nemu staval skepticky. Obaja rodičia sa necítia byť rešpektovaní vo svojich roliach, čo je zapríčinené

štýlom komunikácie, vlastnou predstavou o forme starostlivosti o syna, ako aj neoddeliteľným končiacim manželstvom od pokračujúceho rodičovstva a emóciami, ktoré tento proces sprevádzajú. Rodičia dokázali fungovať v paralelnom rodičovskom vzťahu, snažili sa komunikovať o nevyhnutných veciach týkajúcich sa maloletého H.. Hlavné veci týkajúce sa syna si však skôr oznamovali, než by o nich vzájomne diskutovali. Ak by sa komunikácia zlepšila, otec by očakával od matky v prípade rozhovoru aby nekričala, neskákala mu do reči a nechala ho dohovoriť. V prípade písomnej komunikácie, aby sa viac sústredila na to, čo jej písal. Matka by očakávala od otca rešpektovanie jej role, slušnú komunikáciu bez prerušovania a opakovaných invektív voči jej osobe, ktoré sa diali počas spolupráce ZRPPS pri odovzdávaní a preberaní si syna, vystúpenie otca z auta a odovzdanie si spätnej väzby o synovi, aktuálne riešenie tém súvisiacich so synom a nie BSM.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti zverenia maloletého a určenia výživného vecne správny a v časti úpravy styku otca s maloletým je dôvodné rozhodnutie čiastočne zmeniť.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 19P/44/2019 bol rozvod manželstva manželov Mgr. K. G. a Ing. H. G. a úprava ich rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému H., nar. XX.X.XXXX.

8. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému H., kde súd prvej inštancie maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil výživné 200 eur mesačne a upravil styk otca s maloletým H.. Vzhľadom na obsah a skutočnosti tvrdené v odvolaní, odvolací súd mal za to, že odvolanie nebolo podané proti výroku I., teda výroku, ktorým súd manželstvo účastníkov konania rozviedol, keď odvolateľ v odvolaní netvrdil, že nesúhlasí s rozvodom manželstva, ani nenavrhol v tejto časti zmenu rozsudku.

9. Pokiaľ sa týka napadnutého výroku II., teda zverenia maloletého a určenia výživného na maloletého H., tu odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pričom má za to, že súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie návrhov uplatnených nárokov, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým zisteniam, pričom sa vysporiadal so všetkými podstatnými argumentami účastníkov konania a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky a určenia výživného otcovi. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty otca nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu ohľadne zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky odchýliť, keď otec neuviedol také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé prívodiť zmenu rozsudku v tejto napadnutej časti.

10. Otec navrhoval v odvolaní zmenu rozhodnutia v časti zverenia maloletého dieťaťa a nariadenie striedavej osobnej starostlivosti. Striedavá osobná starostlivosť predstavuje úpravu zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti oboch rodičov, pričom každý rodič má dieťa v starostlivosti na presne vymedzené časové intervaly. Striedavá osobná starostlivosť musí byť v záujme dieťaťa, kde súd prihliada na vek dieťaťa, jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia. Predpokladom pre úspešné fungovanie inštitútu striedavej osobnej starostlivosti rodičov je ich schopnosť sa dohodnúť. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa, rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich s financovaním potrieb dieťaťa, s presúvaním jeho osobných vecí z domácnosti jedného rodiča do domácnosti druhého rodiča, so zdravotnou starostlivosťou maloletého, hlásením jeho pobytu a pod. Striedavá osobná starostlivosť o deti funguje, keď obaja rodičia sú presvedčení, že druhý rodič je pre dieťa dôležitý, keď obaja rodičia sú presvedčení, že ten druhý je tiež dobrý rodič, žijú blízko seba, dieťa si tiež praje takúto formu starostlivosti, jeden rodič riadne dodržiava finančné záväzky voči druhému rodičovi, rodičia navzájom spolupracujú, sú flexibilní, majú slušnú úroveň komunikácie, nezaťažujú dieťa

do svojich problémov a konfliktov a ak je dieťa staršie ako 3 roky, resp. je schopné odlúčenia od druhého rodiča na určitý čas. Spoločná starostlivosť môže zlyhať keď jeden rodič sa o dieťa nemôže primerane starať, je zjavne proti takémuto usporiadaniu, miesta kde rodičia po rozvode žijú sú od seba veľmi vzdialené, rodičia pociťujú navzájom nepriateľstvo a nemajú snahu o jeho zmiernenie, používajú dieťa ako rukojemníka vo vzájomnom boji ako prostriedok na zmiernenie vlastnej viny, či snahu vyhnúť sa vyživovacej povinnosti.

11. Odvolací súd mal za to, že napriek tomu, že obaja rodičia majú vytvorenú so synom citovú väzbu, maloletý s oboma rodičmi rád trávi čas, obaja majú vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého, tak striedavá osobná starostlivosť nie je v súčasnej dobe vhodná. Maloletý H. je prvák na základnej škole, bydliská rodičov sú od seba vzdialené cca 125 km. V prípade striedavej osobnej starostlivosti by maloletý musel navštevovať dve základné školy. Návšteva dvoch základných škôl, navyše ešte pre prváka, v iných mestách, v inom prostredí, v iných výchovných a vzdelávacích podmienkach je pre maloleté dieťa frustrujúce, vyžadujúce si ustavičné prispôsobovanie sa existujúcim zmenám. Ide o nežiadúci stav negatívne ovplyvňujúci psychický ako aj fyzický vývoj maloletého, čo nemôže byť posudzované v jeho záujme. Takáto forma striedavej osobnej starostlivosti (s návštevou dvoch základných škôl), by si vyžadovala nevyhnutne intenzívnu komunikáciu. Pri vzájomnom konfliktnom vzťahu rodičov a ich nekomunikácii toto nie je možné. Odvolací súd tak nepovažoval striedavú osobnú starostlivosť za v záujme maloletého.

12. Odvolací súd preto považoval za správne zverenie maloletého do výchovy matky, ktorá sa od narodenia o maloletého riadne stará s tým, že mal za to, že v záujme maloletého je vhodná širšia úprava styku otca s maloletým. Preto odvolací súd považoval úpravu bežného styku na prvé tri víkendy v mesiaci za správnu. Otec nemá možnosť, vzhľadom na vzdialenosť bydlísk, ktorú situáciu zapríčinila matka, keď sa bez súhlasu otca s maloletým odsťahovala do miesta vzdialeného viac ako 100 km od pôvodného bydliska maloletého, stretávať sa s maloletým aj počas dní pracovného týždňa, preto je úprava styku na prvé tri víkendy v mesiaci správna a v záujme maloletého H.. Odvolací súd však mal za to, že argument matky ohľadne skoršieho skončenia styku, keď 18.00 hodina je nevyhovujúca pre maloletého, nakoľko si s otcom nespraví domáce úlohy a riadne sa nepripraví na vyučovanie na ďalší deň je čiastočne dôvodný. Matka požadovala, aby sa styk ukončil skôr a to o 16.00 hod. Odvolací súd však mal za to, že otec má právo a v konečnom dôsledku aj povinnosť sa počas víkendu so synom pripraviť na vyučovanie na pondelok, keď ho matke odovzdáva v nedeľu večer, takže matka po návrate syna môže len skontrolovať spravené domáce úlohy, či sú tieto úlohy v poriadku, či sa potrebné učivo naučil, poprípade ho vyskúšať. Preto odvolací súd rozhodol, že otec je povinný vrátiť maloletého o hodinu skôr, ako rozhodol súd prvej inštancie, teda o 17.00 hod., aby matka tieto aktivity s maloletým stihla bez stresovania dieťaťa vykonať. Pokiaľ sa týka úpravy styku počas jarných prázdnin, vianočných sviatkov, táto bola súdom prvej inštancie upravená správne, odvolací súd voči tejto úprave nemal žiadne výhrady. Pokiaľ sa týka úpravy počas letných prázdnin, tu odvolací súd mal za to, že je potrebné styk zmeniť, nakoľko nevidel žiaden dôvod, prečo by matka nemala so synom tráviť rovnaký čas počas prázdnin ako otec. Matka sa po celý rok o syna stará počas pracovného týždňa, pripravuje sa s ním do školy, plní si s ním školské povinnosti a má preto právo tráviť polovicu času počas letných prázdnin so synom, ísť s ním na dovolenku, na rôzne výlety a to v rovnakom časovom rozmedzí ako otec. Pokiaľ sa týka veľkonočných sviatkov, tieto súdom prvej inštancie upravené neboli, odvolací súd však mal za to, že je potrebné aj tieto upraviť, aby medzi rodičmi zbytočne nedochádzalo ku konfliktom, preto rozhodol, že styk otca s maloletým sa bude realizovať v každom nepárnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka od 17.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 17.00 hod. Odvolací súd takto upravený styk považoval za dostatočný, mal za to, že otec má vytvorený dostatočný priestor k výchove a starostlivosti o svojho syna.

13. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, a vo výroku III. podľa § 388 CSP rozsudok zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

14. O nároku na náhradu trov tohto konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

15. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).